

Kart og geodata gir viktig kunnskap

Hvordan skal vi tilpasse oss klimaendringene og skape et mer robust samfunn? Effektiv tilgang til et godt kunnskapsgrunnlag er avgjørende for å kunne forstå situasjonen og forebygge mulige konsekvenser.

Geodata er en viktig del av kunnskapsgrunnlaget for å kunne tilpasse oss et klima i endring. Dataene hjelper oss med å overvåke og forstå klimaendringene, planlegge tiltak for å forebygge konsekvenser, og presentere og formidle komplekse sammenhenger. I tillegg vil geodata være en viktig komponent i overvåkningsløsninger og kombinasjoner med kunstig intelligens.

Et mer robust samfunn

Når kommunene skal forberede seg på økt og mer intens nedbør, må de vite hvor vannet vil renne og hvilke arealer som kan forsinke og absorbere vann. Her er gode arealdata, terrengmodeller og andre høyoppløselige kart helt sentralt. Med slike data er det også mulig å kunne forutse hva som vil skje når havnivået stiger og stormfloen truer.

Naturkatastrofer rammer oss hardt, både ekstremværet Hans i august 2023 og kvikkleireskredet i Gjerdrum i desember 2020 er eksempler på det. Geodata brukes i samfunns- og arealplanlegging for å forebygge og redusere risiko knyttet til naturfarer.

For å sikre liv, helse og infrastruktur er det helt avgjørende med oppdaterte kart. Kart- og geodata kan benyttes til å påvise endringer i terrenget og bevegelser i bakken, og hvordan dette påvirker risikoen for erosjon og fremtidige naturkatastrofer. Oppdaterte geodata er grunnlaget for å utforme effektive og treffsikre forebyggingstiltak. Det kan hindre at liv og infrastruktur går tapt og at natur skades.

Et endret klima påvirker muligheten til å dyrke mat, sikre matforsyning og ivareta landbruket som ressurs. Kart over naturtyper, naturvernområder og økosystemer bidrar til å hindre nedbygging og ødeleggelse av sårbar natur og viktige jordbruksområder. Kartdata

over verdifulle arealer er viktig som kunnskapsgrunnlag for å verne landbruk og matproduksjon.

FNs nylig inngåtte naturavtale har ambisiøse mål om vern og bærekraftig bruk av natur, og skal sikre det naturen gir av verdier for oss. Geodata og arealoversikter kan bidra til å se klima og natur i sammenheng, og være grunnlag for å verne og forvalte naturen langsiktig, både i land-, kyst- og havområder.

Mer klimavennlige løsninger

Kart og geodata kan gi viktig informasjon som bidrar til tiltak for å bedre klimaet til lands og til vanns. Data om samferdsel og mobilitet kan bidra til tiltak for trafikkstyring og trafikkreduksjon, og dermed redusere klimagassutslipp. Kartdata og arealstatistikk gir viktig informasjon om arealer og naturtyper, deriblant myr, og kan bidra til tiltak for å forhindre at myrer går tapt. Marine grunnkart gir informasjon som kan forhindre at mudderområder i havet går tapt. Geodata kan danne et verdifullt kunnskapsgrunnlag for innovative løsninger for karbonfangst og utslippsreduksjon. Eksempelvis har innovativ marin industri resultert i 200 lav- og nullutslipps skip i norske farvann.

En samhandlingsplattform for geografiske data

En ny samhandlingsplattform vil gjøre det enklere for både kommuner, fylkeskommuner, statsetater og andre aktører å dele og bruke geodata fra de nasjonale fellesløsningene for å tilpasse samfunnet til klimaendringene og ta vare på miljø og natur.

- Riksrevisjonen konkluderte i 2022 at klimaendringer vil føre til at antallet bygninger innenfor kartlagte fareområder vil øke, at bygninger ikke er godt nok sikret mot framtidige klimaendringer, og at myndighetene mangler nødvendig oversikt over fare for naturhendelser i et framtidig klima.